

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Plán aktivit Základní školy a Mateřské školy Vigantice

ŠKOLA: ZŠ a MŠ Vigantice, okres Vsetín

ŠKOLNÍ ROK: 2015 / 2016

ŘEDITEL: Mgr. Jaroslav Hrbáček

ŠKOLNÍ METODIK PREVENCE: Daniela Vachunová, vychovatelka

TERMÍN SEZNÁMENÍ ŽÁKŮ S MPP: září 2015

TERMÍN SEZNÁMENÍ RODIČŮ S MPP: říjen 2015

POČET ŽÁKŮ ŠKOLY: 23

---

1. Úvod

Nárůst různých forem rizikového chování se týká i dětí školního věku, žáci základní školy patří k nejohroženější skupině. S nástupem do základní školy si děti velmi záhy začínají ve třídě vytvářet svou vlastní „subkulturu“, na níž jsou učitelé někdy více a někdy méně napojeni. Závažným rizikem ve školách může být stres a nuda. Proto jsou témata související se sociální odpovědností v oblasti prevence nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu.

Základním principem strategie prevence rizikového chování je posilování preventivních ochranných kompetencí žáků v rámci výchovné i naukové složky vzdělání během celého školního roku, naplňováním cílů minimálního preventivního programu školy. Žáci získávají nejen konkrétní informace o jednotlivých společensky nežádoucích jevech, současně probíhá nácvik sociálních dovedností, výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k odmítání všech forem sebestrukce, projevů agresivity a porušování zákona. Dovednosti, znalosti a postoje, které si žáci osvojí, korespondují s věkem a navazují na předchozí zkušenosti. Vedle pracovníků školy je do této činnosti zapojeno co nejvíce spolupracujících subjektů, zvláště významná je spoluúčast rodičovské veřejnosti.

Základním legislativním dokumentem, který upravuje oblast primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních je zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, který ukládá povinnost vytvářet podmínky pro zdravý vývoj dětí, žáků a studentů a pro předcházení vzniku rizikového chování, dále např.:

- Zákon č. 109/2002 Sb., o zařízeních ústavní výchovy, ochranné výchovy a zařízeních preventivně výchovně péče, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů,
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT Č. j. 21291/2010-28,
- Metodický pokyn ministra školství a mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních Č. j. MSMT-22294/2013-1,
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22),
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14),
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Čj.: 29 159/2001-26,)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj. 25 884/2003-24).

2. Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Vigantice je vesnickou neúplnou školou malotřídního typu. V posledních letech se počet žáků základní školy pohybuje mezi 23 až 35 žáky, převážně se jedná o žáky naší obce. Třídy jsou dle potřeby spojovány, aktuálně se čtyři ročníky vyučují ve dvou třídách, v tomto školním roce navštěvuje základní školu celkem 23 žáků. Žáci vzdělávání dle ŠVP ZV č. j. ŘZŠ – 24/2010 „Pracujeme tvořivě“. Nedílnou součástí školy je činnost školní družiny, jejíž hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti a odpočinku žáků, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby žáků. Jsme školou rodinného typu, která nabízí klidné prostředí a individuální přístup ke všem žákům školy.

V naší škole jsme přivítali 5 nových prvňáčků, a tak celkový stav žactva naší školy je 23. Mateřská škola má jednu třídu, která je zcela naplněna, je zde 28 dětí. Naše škola má dvě třídy se čtyřmi postupnými ročníky. První třída má spojený 1. a 3. postupný ročník, je zde 9 dětí (5 + 4), vyučuje ji paní učitelka Mgr. Alena Kadeřábková. Druhou třídu vyučuje pan ředitel Mgr. Jaroslav Hrbáček. Druhá třída má spojený 2. a 4. postupný ročník, je v něm 14 žáků (7 + 7).

V mateřské škole, která je zcela naplněna, pracují stále pracovnice, vedoucí předškolní výchovy paní Bc. Dana Barošová spolu s paní učitelkou MŠ Janou Porubskou. Školní družina je plně obsazena, její kapacita je 30 žáků.

Budova základní školy je jednopodlažní, v přízemí se nachází třída, šatna, kanceláře vedoucí stravování, tělocvična, výdejna obědů, kuchyň, sklady a sociální zařízení. V prvním patře budovy jsou třídy základní a mateřské školy, školní družina, kancelář ředitele, sborovna, kabinety a sociální zařízení. Zvýšené riziko projevů nežádoucího chování žáků lze předpokládat v prostorách šatny, sociálního zařízení či chodby a to zvláště v době mimo výuku.

Problematicke prevence rizikového chování je vyhrazena informační tabule na chodbě v přízemí, kde jsou k dispozici i propagační materiály. Další informace k této problematice jsou prezentovány v jednotlivých třídách v návaznosti na aktuální obsah učiva.

A společné akce MŠ a ZŠ? Utužují kamarádské vztahy, noví prvňáčci se potkají se svými mladšími kamarády ze školky (při přestávkách mezi školním vyučováním je málo času, oni už školáci mají přece školácké povinnosti, společně zas něco prožijí: Drakiádu, Broučky a ohňování, v prosinci Mikuláše...)

Ještě se vrátím k dění v mateřské škole. Letos jsme oslovili Mgr. Marii Kondrátovou ve věci logopedické péče o naše děti, které mají problém ve výslovnosti. Často jde o věku přiměřené výslovnostní chyby, ale začít ve 4-5 letech by se už mělo. Paní Kondrátová bude docházet 1x týdně a individuálně s dětmi, které mají drobné nedostatky ve výslovnosti, bude pracovat. Záleží na volbě a souhlasu rodičů.

Nesmím zapomenout na přednášku, kterou mnozí rodiče po zkušenosti z loňského roku chtěli opakovat. Tedy 14. 10. 2015 v 15.30 začne PhDr. Jan Svoboda v naší MŠ hovořit k problematice předškolního věku, výchově dětí, pravidel a hranic, o spokojenosti rodiny a dítěte v našem uspěchaném světě. Stojí za to si vyslechnout jeho slova a malounko se zamyslet. Samozřejmě mohou přijít všechny maminky nejen z MŠ, které si chtějí poslechnout rady a názory zkušeného psychologa. A poprosila jsem i o čas, kdy se rodiče mohou sami, po přednášce, ptát na své konkrétní případné problémy s dětmi.

3. Zaměření minimálního preventivního programu

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT je zaměřena na:

- záškoláctví;
- šikanování a ubližování, kyberšikana;
- vandalismus a další formy násilného chování, krádeže osobních věcí;
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky apod.);
- virtuální drogy (počítače, televize, video, internet);
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus;
- závislost na politickém a náboženském extremismu;
- prevence úrazů (rizikové sporty a rizikové chování v dopravě).

Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí;
- týrání a zneužívání dětí;
- ohrožování mravní výchovy;
- poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

4. Cíl minimálního preventivního programu

Hlavním cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci se zákonnými zástupci formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti. Za klíčové považujeme vytváření příznivého psychosociálního klimatu ve škole, tj. prostředí vzájemné komunikace mezi žáky, učiteli a rodičovskou veřejností.

Primární prevenci na prvním stupni základní školy má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se žáci setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě, prolínají se však i jinými předměty. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Na konci I. stupně ZŠ by žáci měli umět:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště;
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými;
- mít základní sociální dovednosti;
- umět se chránit před cizími lidmi;
- mít základní zdravotní návyky včetně znalostí správné životosprávy;
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas;
- umět rozlišit léky a návykové látky;
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách;
- znát následky užívání návykových látek;
- znát základy etické a právní výchovy, umět odmítat.

Další cíle, zaměření pozornosti:

- na včasné odhalování specifických poruch učení nebo jiných typů postižení či znevýhodnění;
- začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, eliminaci nevhodného chování mezi žáky;
- na včasné diagnostikování sociálně-patologických jevů v třídních kolektivech;
- vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy;
- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností;
- aktivní spolupráce s rodičovskou veřejností a dalšími organizacemi podporujícími prevenci
- zapojování žáků do kulturních akcí, soutěží (výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd.).

5. Personální zajištění prevence a koordinace preventivních aktivit ve škole

Do systému prevence je nezbytné zapojení celého pedagogického sboru školy.

Ředitel školy - Mgr. Jaroslav Hrbáček

- zodpovídá za realizaci minimálního preventivního programu.

Školní metodik prevence – Daniela Vachunová

- sestavuje MPP a další plány pro preventivní aktivity ve škole;

- spolupracuje s vedením školy, třídními učiteli, ostatními pracovníky školy, s pracovníky KPPP Zlín – pracoviště Valašské Meziříčí (zvl. metodičkou, psycholog) a dalšími odborníky či institucemi;
  - společně s třídními učiteli mapuje výskyt rizikového chování ve škole;
  - řeší a eviduje rizikové chování ve škole;
  - zajišťuje a koordinuje preventivní aktivity a programy prevence pro žáky;
  - k dané problematice poskytuje materiály a informace všem učitelům i rodičovské veřejnosti;
  - ŠMP shromažďuje veškeré informace a zpětné vazby v průběhu MPP v daném období, eviduje výskyt rizikových forem chování u jednotlivých žáků tříd;
  - o průběhu naplňování Minimálního preventivního programu informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole;
- V závěru školního roku ŠMP vypracovává hodnocení MPP na základě podkladů především od třídních učitelů.

Třídní učitel žáka:

- mapuje vztahy žáků v třídním kolektivu;
- je manažerem třídního dění a preventivních aktivit;

6. Působení třetích stran

Aktivity MPP zaměřené na rodičovskou veřejnost

Informovanost zákonných zástupců o postojích školy nebo školského zařízení k preventivní strategii a o možnostech intervence v případě selhání jejich dítěte se realizuje na několika úrovních:

a) informační servis pro zákonné zástupce

- seznámení s preventivní strategií školy
- seznámení se školním řádem
- poskytování aktuálních zdrojů informací, adresáře poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládnutí soc. nežádoucího chování žáků apod.

b) aktivní formy spolupráce s rodičovskou veřejností

- přímá účast zákonných zástupců na preventivní strategii školy
- kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům
- školní akce určené pro žáky a rodičovskou veřejnost
- funkčnost poradenského systému školy (třídní učitel, ŠMP, externí poradenská činnost odborníka na škole)
- přednášková činnost

c) pasivní formy spolupráce s rodiči

- písemná sdělení rodičům
- distribuce informačních materiálů

Spolupráce s ostatními odborníky:

- dětský případně jiný odborný lékař
- školská poradenská zařízení (Krajská pedagogicko-psychologická poradna a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín, pracoviště Valašské Meziříčí, tel. 571 621 64, Středisko výchovné péče Valašské Meziříčí, tel. 571 614 575, speciálně pedagogická centra dle typu postižení);

- Okresní hygienická stanice;
- Odbor sociálně právní ochrany dětí odbor MěÚ Rožnov pod Radhoštěm;
- Policie České republiky (Policie ČR Rožnov pod Radhoštěm)

7. Analýza současného stavu

Analýza problematiky rizikového chování žáků ve škole je důležitá pro zjištění aktuálního stavu. Každý žák je jedinečná bytost, má odlišné životní zkušenosti, zájmy a priority. Program je sestaven a realizován tak, aby respektoval i tato fakta.

Na základě aktuálního stavu pro nás vyplývají tři nejdůležitější úkoly:

- a) pokračovat ve všech aktivitách, které se dosud osvědčily;
- b) kvalitněji a účelněji využívat metod osobnostní a sociální výchovy;
- c) prohloubit a zkvalitnit spolupráci se zákonnými zástupci žáků;
- d) rozšíření nabídky informací pro rodiče a žáky (letáky, kontaktní údaje na odborná pracoviště, zajímavé internetové odkazy, tematicky zaměřené DVD aj.).

8. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvýšení právního vědomí – spolupráce s Policií ČR
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření – v třídnických hodinách
- dovednost volby správné životosprávy zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, plaveckého, popř. lyžařského výcviku, projektových dnů široká nabídka volnočasových aktivit pořádaných školou či ve spolupráci s dalšími subjekty (dramatický kroužek, keramický kroužek, kroužek anglického jazyka) účast ve výtvarných a sportovních soutěžích apod.

Cílem naší školy je zapojit rodičovskou veřejnost do dění školy a zejména úzká spolupráce s mateřskou školou, která je v budově základní školy.

PLÁN AKTIVIT PRO ŠKOLNÍ ROK 2015 - 2016

ZÁŘÍ:

- Slavnostní zahájení školního roku
- Běh pro zdraví Rožnov pod Radhoštěm
- Pochod kolem Vigantic
- Přednáška s psychologem PhDr. Janem Svobodou na téma výchovné problémy dětí předškolního a školního věku
- Obnovení a údržba školního pozemku

- Zahájení keramického kroužku pro žáky školy

ŘÍJEN:

- Turistické vycházky do okolí školy i Vigantic
- Práce na školním pozemku, příprava na zimu v rámci enviromentální výchovy
- Vystoupení žáků školy při setkání důchodců
- Drakiáda pro děti a rodiče
- Uspávání broučků 27.10. spojené s lampiónovým průvodem

LISTOPAD:

- 2.11. Zahájení soutěže ve sběru odpadu ve spolupráci s OÚ Vigantic
- Výšlap na Dolní Bečvu v rámci turistického kroužku
- Informační schůzka pro rodiče dětí přihlášených na lyžařský kurz
- Podzimní dílny pro děti a rodiče – výroba dárků na vánoční jarmark
- Výroba dárečků na Vánoční vystoupení na OÚ Vigantic
- Výroba dárků na besídce
- Nácvik vystoupení na besídce
- 30. 11. Vyhodnocení výsledků soutěže třídění odpadu za měsíc Listopad

PROSINEC:

- Mikulášská nadílka
- Vycházka ke Krmelci
- Výtvarná soutěž o nejkrásnější Vánoční ozdobu spojená s výstavou v prostorách školy
- Beseda pro žáky s členem horské služby panem Jaroslavem Pavlicou
- Vánoční dílny - výroba vánočních dárků, příprava na besídce
- Vycházka do lesa, sledování zimní přírody
- Zimní radovánky – sáně, boby, stavění sněhuláků, malování barvami na sněh
- Vánoční besídka s rodiči
- 20.12. Vyhodnocení výsledků soutěže třídění odpadu za měsíc Prosinec

LEDEN:

- Příprava dárků k zápisu dětí do 1. ročníku
- Lyžařský kurz pro žáky školy a školky na Bílé - 4.1 – 8.1. 2015
- Vyhodnocení soutěže o nejkrásnější Vánoční dekoraci
- Výlet na Pustevny - Ledové sochy na Pustevnách
- 28.1. Vyhodnocení výsledků soutěže třídění odpadu za měsíc Leden

ÚNOR:

- Maškarní ples
- Zimní olympijské hry – soutěže pro děti na školním hřišti
- Výlety do okolí školy v rámci turisického kroužku
- Vyhodnocení výsledků soutěže třídění odpadu za měsíc Únor

BŘEZEN:

- Výtvarná soutěž „Březen, za kamna vlezem“
- Turistický výlet na Soláň
- 20.3. Návštva divadla v rámci Světového dne divadla pro děti a mládež
- Enviromentální výchova - jarní práce na školním pozemku
- Vyhodnocení výsledků soutěže třídění odpadu za měsíc Březen

DUBEN:

- Turistické výlety do okolí školy
- Světový den Zdraví- zdravý životní styl
- Příprava obrázků na velikonoční výstavu na OÚ
- Velikonoční zvyky a obyčeje
- Den Země – jarní úklid kolem školy a v blízkém lesíku, společně s rodiči
- Dopravní výchova - spolupráce s policií ČR
- Příprava na slet čarodějnic - výroba čarodějnic
- Zahájení plaveckého výcviku
- Vyhodnocení výsledků soutěže třídění odpadu za měsíc Duben

KVĚTEN:

- Pěstitelské práce na pozemku
- Den matek – besídka
- Návštva svíčkárny v Rožnově pod Radhoštěm
- Atletika na hřišti
- Návštva dopravního hřiště
- Turistický výlet na Radhošť
- Stavíme z různých materiálů: dřevo, kamínky, mech, šišky apod. lesík u školy
- Vyhodnocení výsledků soutěže třídění odpadu za měsíc Květen

ČERVEN:

- Den dětí – soutěže a zábavný den pro děti
- Školní výlet

- Výlet na Díly
- Pasování dětí na mladé turisty
- Celkové vyhodnocení soutěže v třídění odpadu
- Den s policií a hasiči
- Rozloučení s předškoláky
- Opékání špekáčků na školní zahradě
- Slavnostní ukončení školního roku

Zájmové kroužky organizované naší školou:

Pohybové hry

Výtvarný kroužek

Modelářský kroužek

Hudební kroužek

Turistický kroužek

Anglický jazyk

Keramický kroužek

Náboženství

ve Vigantiích 29.10. 2015

Zpracovala: *Daniela Vachunová*